

ШЛЯХИ ТА ЗАСОБИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОСТВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

©2025 КУЦИК П. О., БОЙКО Р. В.

УДК 65.012.8

JEL Classification: F21; G11; G24; O16; R53

Куцик П. О., Бойко Р. В.

Шляхи та засоби удосконалення інституціонального забезпечення регіональної інвестиційної політики в умовах війни та поствоєнної відбудови

У статті досліджено проблематику формування та реалізації регіональної інвестиційної політики. Вказано на те, що Україна перебуває в середовищі повномасштабної війни, яка призвела до дестабілізації соціально-економічної ситуації в країні, обумовила істотні військові ризики, а отже, в разі скоротила внутрішню інвестиційну активність і призвела до обмеження зовнішнього, особливо прямого іноземного, інвестування. Львівська область, хоча й відноситься до тилових регіонів, однак її економіка зіштовхнулася повною мірою з аналогічними викликами та загрозами. Доведено, що в системі регіональної політики формування якісного та безпечного інвестиційного середовища провідне місце посідає її інституціональне забезпечення. Відтак, метою публікації визначено обґрунтування шляхів і засобів удосконалення інституціонального забезпечення регіональної інвестиційної політики в умовах війни та поствоєнної відбудови. Аргументовано, що дослідження інституціональної архітектури інвестиційної політики регіону передбачає аналіз формування та розвитку окремих її компонентів. Серед них не лише класична система за типом «інституції (суб'єкти регулювання, інші учасники) – формальні інститути (норми, правила, закони, обмеження) – неформальні інститути (норми поведінки, звичаї, неформальні домовленості)», а й інші конкретні детермінанти, враховуючи регіональну специфіку проблеми. Визначено та представлено систему інституційно-організаційного забезпечення формування та реалізації інвестиційної політики Львівської області. Вказано на провідні завдання, які має реалізувати система інституціонального забезпечення регіональної інвестиційної політики, а саме: розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, кластерів, індустріальних парків, сприяння розвитку малого та середнього бізнесу у регіоні, підвищення інвестиційної привабливості та міжнародна промоція регіону, наближення системи підготовки кадрів відповідно до потреб регіональної економіки, підвищення ефективності та підзвітності публічного інвестування.

Ключові слова: регіон, регіональний розвиток, регіональна політика, інвестиції, інвестиційна політика, інвестиційне середовище, інституціональне забезпечення, війна, ризики, загрози.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-1-144-150>

Рис.: 1. **Бібл.:** 16.

Куцик Петро Олексійович – доктор економічних наук, професор, ректор Львівського торговельно-економічного університету (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: lute@lute.lviv.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5795-9704>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/G-9204-2019>

Бойко Руслан Володимирович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: rboy@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4044-0217>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-2597-2019>

UDC 65.012.8

JEL Classification: F21; G11; G24; O16; R53

Kutsyk P. O., Boiko R. V. The Ways and Means of Improving the Institutional Support of Regional Investment Policy in the Conditions of War and Post-War Reconstruction

The article examines the issues of formation and implementation of regional investment policy. It is indicated that Ukraine is in the midst of a full-scale war, which has led to the destabilization of the socioeconomic situation in the country, caused significant war risks, accordingly, reduced domestic investment activity several times and led to the limitation of external, especially direct foreign, investment. The Lviv region, although it belongs to the rear regions, but its economy has faced similar challenges and threats to the full extent. It is proved that in the regional policy system of forming a high-quality and safe investment environment, the leading place is occupied by its institutional support. Therefore, the aim of this publication is to substantiate the ways and means of improving the institutional support of the regional investment policy in the conditions of war and post-war reconstruction. It is argued that the study of the institutional architecture of the region's investment policy involves the analysis of the formation and development of its individual components. Among them there is not only the classic system of the type of "institutions (regulators, other participants) - formal institutions (norms, rules, laws, restrictions) - informal institutions (norms of behavior, customs,

informal agreements)", but there are also other specific determinants, taking into account the regional specificity of the problem. The system of institutional and organizational support for the formation and implementation of the investment policy of the Lviv region is defined and presented. The leading tasks to be implemented by the system of institutional support of the regional investment policy are indicated, namely, the development of the infrastructure supporting entrepreneurship, clusters, industrial parks, promoting the development of small and medium-sized businesses in the region, increasing investment attractiveness and international promotion of the region, bringing the training system closer to the needs of the regional economy, increasing the efficiency and accountability of public investment.

Keywords: region, regional development, regional policy, investment, investment policy, investment environment, institutional support, war, risks, threats.

Fig.: 1. Bibl.: 16.

Kutsyk Petro O. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Rector of the Lviv University of Trade and Economics (10 Tuhan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: lute@lute.lviv.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5795-9704>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/G-9204-2019>

Boiko Ruslan V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting, Control, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics (10 Tuhan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: rboy@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4044-0217>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-2597-2019>

Вступ. Базовими складовими інвестиційної привабливості Львівської області в контексті сучасних безпекових викликів є *фінансово-інвестиційний потенціал* регіону як сукупність позитивних ефектів та можливостей інвестиційного середовища, а також *інвестиційний ризик*, в основі якого – негативні чинники та умови, що стають тригерами змін фінансово-інвестиційного клімату і відповідного іміджу регіону. Так, внаслідок війни Україна визнана країною з надвисоким інвестиційним ризиком, що, безумовно, впливає на її привабливість для іноземного інвестора, а також стримує інвестиційну активність в регіонах. Якщо у перший рік російсько-української війни рівень інвестиційного ризику в країні становив 8,57 % (*Country risk premium*, 2015 рік), то вже у 2024 році цей показник суттєво погіршився і зріс до позначки 14,66 %. При цьому важливою детермінантою рівня інвестиційного ризику, якості інвестиційного середовища, рівня ділової активності і темпів економічного зростання регіонів України виступає інституціональне забезпечення регіональної інвестиційної політики.

З огляду на зазначене, особливої актуальності набувають питання подальшого розвитку теоретико-методичних засад і формування дієвих методичних рекомендацій з удосконалення інституціонального забезпечення регіональної інвестиційної політики в умовах війни та поствоєнної відбудови.

Концепційні, а також теоретико-методичні й прикладні положення регіональної інвестиційної політики викладені в результатах досліджень таких науковців, як Бойко Р. В. [1, с. 10–12], Залуїні В. Ф., Левчинський Д. А. [2, с. 31–35], Ковтун Н. [3, с. 25–29], Криклива М. О. [4, с. 216–218], Мороз О. С. [5, с. 46–50], Нестерова С. В. [6, с. 1105–1110], Різник Д. В. [7, с. 2524–2572], Стецюк П. А., Корсаков Д. О. [8, с. 14–21], Уразалієв Р. М., Васильців [9, с. 153–158], Хопчан В. М. [10], Марценюк Р., Процикевич А. [11, с. 390], Дмитрик О., Мульська О., Лупак Р., Куницька-Іляш М., Дубина М. [12, с. 301–316], Мізюк Б., Зайченко В.

[13, с. 70–88], Руцишин Н., Нікольчук Ю., Руцишин М. [14, с. 193–208], Штець Т. [15, с. 14–19], Васильців Т., Лупак Р. [16, с. 52–60] та ін.

Водночас специфіка складного середовища повномасштабної війни обумовлює потребу в обґрунтуванні принципово нових рішень в системі регіональної політики відносно покращення інвестиційного середовища та забезпечення збільшення обсягів і більш ефективного використання інвестиційних ресурсів.

Метою статті є обґрунтування шляхів та засобів удосконалення інституціонального забезпечення регіональної інвестиційної політики в умовах війни та поствоєнної відбудови.

Результати. Базовим документом, що детермінує напрями розвитку регіону в умовах війни є оновлена *Стратегія розвитку Львівської області на період 2021–2027 років* та відповідний план її виконання. У Стратегії чільне місце відводиться питанням зміцнення інвестиційного середовища Львівщини. Так, у контексті реалізації стратегічної цілі 1 «Конкурентоспроможна економіка на засадах смарт-спеціалізації» виокремлюється оперативна ціль 1.2 «Інвестиційна привабливість», в межах якої заплановано такі завдання:

1. Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, кластерів, індустріальних парків.
2. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу у регіоні.
3. Підвищення інвестиційної привабливості та міжнародна промоція регіону.
4. Наближення системи підготовки кадрів відповідно до потреб регіональної економіки.
5. Підвищення ефективності та підзвітності публічного інвестування.

«Вузким місцем» досліджуваної Стратегії залишається відсутність чітких намірів щодо поліпшення стану та відновлення економіки Львівської області шляхом посилення *прикордонного руху, нарощування туристично-*

го потоку та збільшення інвестиційної привабливості гірських територій. Розвиток гірських територій є одвічною проблемою регіону, яка пов'язана зі слабкою діловою активністю й низькою привабливістю цих територій для внутрішнього і зовнішнього інвестора, недостатніми умовами для ведення сільськогосподарства та розвитку сільських поселень, відсутністю перспектив працевлаштування і відтоком молоді до міст, нерозвиненістю дорожньо-транспортної мережі, екологічними проблемами (вирубка лісів, небезпека природних лих тощо). Саме тому регіональною Стратегією має бути передбачено здійснення заходів із посилення конкурентоспроможності економіки гірських регіонів, переходу до моделі інтенсивного розвитку на засадах активної інвестиційної підтримки. Ще одним вирішенням цієї проблеми може стати збільшення фінансування великих державних інвестиційних проєктів у Львівській області задля зміцнення економічної безпеки регіону, як у період великої війни, так і в часи повоєнної відбудови.

Як доповнення до регіональної Стратегії, ініційованої Львівською обласною військовою адміністрацією, у 2022 році Львівською обласною радою було підготовлено проєкт *Концепції адаптації Львівщини до умов воєнного стану та на післявоєнний період*, де аналізуються гострі безпекові виклики і пріоритетні дії реагування на них.

Найперше, згідно з положеннями пропонованої Концепції пріоритетним напрямом для відбудови регіону, є інвестування в інфраструктуру військового призначення та у розвиток підприємств оборонно-промислового комплексу. Розміщення таких підприємств на заході України (зокрема і на Львівщині) вважається стратегічно правильним для забезпечення національної безпеки. Додатковий акцент робиться на розбудові транспортно-логістичного хабу у Львівській області разом із реалізацією великих інфраструктурних проєктів та створенням інноваційно-технологічного центру. Це сприятиме залученню інвестицій у високотехнологічні виробництва та зміцненню науково-освітнього потенціалу регіону.

По-друге, необхідно забезпечити інвесторам і підприємствам сприятливе бізнес-середовище та прозорі правила оподаткування, а не просто пропонувати їм земельні ділянки чи розбудовувати інфраструктуру індустриальних парків. Очевидно, що ці наміри можливо втілити за умови надійної фінансової підтримки регіональної економіки зовнішніми інвестиціями, аж поки не буде досягнуто принаймні 60 % показників 2021-го року, коли інвестиційна активність була досить високою. Також важливим є те, що уряд повинен забезпечити відповідні преференції як для зарубіжних інвесторів, так і для вітчизняних виробників, які ризикнуть відновити або заснувати бізнес у період війни.

По-третє, Львівська область має високий потенціал для формування висококваліфікованих кадрів, яких необхідно готувати згідно з вимогами часу і передових технологій. Зростання інвестицій у НДДКР та інноваційні технології є ключовим завданням для забезпечення розвитку секторів економіки індустріального типу, де зможуть працювати висококваліфіковані фахівці.

І нарешті, збереження податкових пільг для бізнесу має велике значення на локальному рівні, особливо сто-

совно місцевих податків. Концепція адаптації Львівщини до умов воєнного стану та на післявоєнний період допоможе регіональній владі посилити зусилля щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки та зміцнення економічної безпеки в цілому.

Водночас, крім безпекових чинників, суттєвий вплив на інвестиційний потенціал Львівщини, має *децентралізація* в Україні, яка триває з 2008 року і за цей час суттєво змінила процеси розподілу фінансових ресурсів та залучення інвестицій на місцях. У зв'язку з фінансовою децентралізацією у територіальних громадах та самій області відкрилися нові перспективи для більш ефективного розподілу фінансового капіталу з метою сприяння економічному зростанню та збільшення привабливості регіону для потенційних інвесторів. Так, зокрема, реформа забезпечила громадам можливість залучати інвестиційний ресурс, розробляти розвиткові проєкти і змагатись за їх зовнішнє фінансування, а також надала умови для створення нових робочих місць і відповідно – збереження людського капіталу.

Окрім профільних регіональних стратегій та концепцій, елементи політики удосконалення інвестиційного середовища відображені у загальних стратегічних документах окремих територіальних громад Львівської області, де розглядаються питання економічної безпеки в умовах війни, комунікації у сфері європейської інтеграції, розвитку високих наукоємних технологій, науково-технологічного та смарторієнтованого розвитку, а також інвестиційної привабливості громад на тлі зростання безпекових викликів. Завдання щодо формування безпечного і сприятливого інвестиційного середовища найчастіше відображені у загальних напрямках розвитку, рідше – у конкретних цілях чи результатах реалізації зазначених стратегій та програм. Підкреслюється також необхідність ресурсної (фінансової, кадрової, інформаційної, технічної, організаційної) підтримки таких ініціатив, особливо в частині стимулювання інвестицій у передові науково-дослідницькі проєкти, інноваційні форми бізнесу (спіноффи та стартапи), кластерні і мережеві об'єднання, належного інформаційного супроводу інвестиційної діяльності.

Заразом, не всі громади використовують переваги децентралізації і виявляються досить пасивними у розробці стратегічних розвиткових документів або ж ведуть недостатню інформаційну політику про місцеві інвестиційні можливості. Це при тому, що різноманітні засоби комунікації значно пришвидшують інвестиційні процеси та навіть дозволяють реалізувати їх у режимі онлайн. Для прикладу, довели свою ефективність майданчики цифрової комунікації в системі «інвестор, венчурний фонд – стартапи – великий бізнес» зі завданнями комунікації (як правило, у вигляді періодичних інвестиційних форумів) з питань підготовки і залучення фінансово-ресурсного для реалізації інноваційних підприємницьких проєктів. Згідно зі світовою практикою, багато стартапів готується студентами при університетах. Відтак, комунікація у цій сфері сприяє залученню інвестицій, необхідних для подальших НДДКР і доведення інноваційних рішень до завершених об'єктів інтелектуальної власності (головно винаходів, корисних моделей та промислових зразків), які надалі використо-

вуються в реальному секторі. Окрім того, цифрові засоби комунікації дають змогу розширити спектр учасників, забезпечити вищий рівень прозорості функціонування структур, а, відтак, вищу ефективність та спроможність, що безпосередньо корелює з інвестиційною привабливістю регіону.

Примітно, що зі 73 територіальних громад Львівської області більшість мають розроблені та оприлюднені стратегії розвитку до 2027 року. Частина з них (найчастіше міські громади) активно працює над створенням/завершенням інвестиційної документації – планів, програм, пропозицій, необхідних для інформування потенційних інвесторів про економічні можливості та потенціал громад, рівень ризиків, конкретні переваги і вигоди від інвестування. Мова йде про комплексні плани просторового розвитку, плани територій під інвестиційні проекти, оцінку майна, зонування земель, інвестиційні паспорти, плани промоції і брендингу громад та портфель привабливих інвестиційних пропозицій. Така позиція «на місцях» посилює конкурентоспроможність та привабливість Львівської області як серед інших регіонів України, так і в міжнародному економічному просторі.

Водночас багато громад охоплюють території з високим рівнем депресивності, що призводить до успадкування ними широкого спектра проблем, пов'язаних зі забезпеченням їх життєздатності. Навіть попри те, що ресурсні можливості громад дійсно зросли, успішне вирівнювання диспропорцій соціально-економічного розвитку залишається поодиноким практикою. Це свідчить про актуальність питання забезпечення місцевого економічного розвитку в Україні, особливо в частині зміцнення конкурентоспроможності економіки Львівської області, стабілізації міграційних процесів, а також подолання їх негативних наслідків для населення і регіональної економіки. Низка так званих «депресивних» громад потребують підтримки і допомоги у формуванні власного інвестиційного іміджу, адже не використовують сповна ті можливості, які з'явилися у ході децентралізаційної реформи та в період війни. До прикладу, Меденицька, Підкамінська і Поморянська селищні територіальні громади Львівської області ще досі розробляють або оновлюють базову стратегію розвитку. А от у Східницькій, Красненській і Давидівській громадах стратегії розроблені, однак відсутні на офіційних інформаційних ресурсах, що створює труднощі з їх імплементацією.

Позитивні результати, які можуть бути досягнуті внаслідок покращення інституціонального забезпечення інвестиційної політики громад, включають: поживавлення ділової активності, створення нових робочих місць на місцях, зростання доходів місцевого населення, розвиток інфраструктури, покращення якості життя, підвищення рівня інвестиційної привабливості та збільшення обсягів інвестицій в місцеву економіку. Загалом, в умовах війни та в часи повоєнного відновлення в основі економічного зростання громад лежить ефективна узгоджена політика місцевої та регіональної влади щодо вдосконалення інвестиційного середовища регіону, створення механізмів комунікації і підтримки існуючого бізнесу та нових інвесторів для зміцнення довіри між владою, громадськістю і бізнесом.

Результати аналізу стратегій розвитку більшості територіальних громад Львівської області вказують на:

(1) наявність типових проблем, які існують у громадах регіону; (2) обмежену доступність ресурсів в органах влади на місцях, а тому потребу в інвестиційному капіталі; (3) необхідність впровадження інноваційних рішень; (4) недостатність розвитку міжмуніципальної соціально-економічної кооперації та інтеграції, а також потребу в системно-рефлексивному стратегічному управлінні (різновид проактивного підходу). Цей підхід передбачає узгодження інтересів на різних рівнях (*горизонтальному* – «влада – бізнес – інвестор – громадськість» та *вертикальному* – «громада – регіон – держава»), а також створення *гармонізованого регіонального генерального плану галузевої спеціалізації та розвитку* на основі візій, стратегій, планів та програм розвитку, а також інвестиційних паспортів і пропозицій територіальних громад.

Окрім формальних інституцій та інститутів інвестиційного середовища Львівської області, варто розглянути і *неформальні інститути* (норми поведінки, звичаї, неформальні домовленості), які закладають не менш важливі умови розвитку середовища та іміджу регіону. На сьогоднішній день, навіть після 33 років незалежності держави, в Україні відсутні чітко сформовані традиції інвестування та відповідно інвестиційна культура. Однак вже зараз можна спостерігати та аналізувати початкові прояви такої культури на індивідуальному рівні. Населення все більше зацікавлене в пошуку успішних стратегій капіталовкладень та додаткових джерел пасивного доходу. Водночас, все ще існує низька фінансова грамотність громадян, що, між іншим, впливає на фінансову безпеку регіону і країни в цілому. Характерною особливістю інвестиційної культури у Львівській області (як і в Україні) залишається пряма залежність інвестиційної поведінки громадян та бізнесу від «рівня довіри у суспільстві та від спроможності держави забезпечити базовий рівень безпеки та захисту права власності». Головними перешкодами у формуванні довіри до органів влади і фінансових установ як всередині країни, так і з боку іноземного інвестора є вкрай висока корупція, усталена недовіра до органів судової влади, хитка фінансова система, мінливість законодавчої бази тощо.

Незважаючи на системні перешкоди, за час війни у Львівській області спостерігається надзвичайно високий рівень *бізнес-культури у відношенні до релокованих підприємств*. Так, експерти відзначають, що у регіоні спостерігаються надзвичайно комфортні умови для релокованого бізнесу, що стосується не лише Львова, але й міста Стрий та Шептицький (колишній Червоноград). Колосальні можливості пов'язані передусім із тим, що у Львівській області активно розробляються мотиваційні програми для релокованих підприємств. Напрацьовані та впроваджені, зокрема, грантові і ваучерні програми підтримки бізнесу, а також залучені фонди для розширення цих ініціатив. Крім того, були забезпечені умови для продовження іноземними інвесторами контрактів із релокованим українським бізнесом. Таким чином, Львівська область та її керівництво взяли на себе відповідальність за лідерство у сприянні та супроводі релокованих підприємств.

Аналізуючи в комплексі компоненти інституціонального середовища інвестиційної діяльності у Львівській області, можна з впевненістю говорити про: (1) високий

рівень розвитку організаційно-інституційної складової (велика кількість формальних інституцій на різних рівнях, які сприяють залученню інвестицій в економіку регіону); (2) велику нормативно-правову і програмно-стратегічну базу інвестиційного розвитку (сукупність формальних норм, правил і стандартів, декларованих у відповідній легітимній документації); (3) початок формування інвестиційної культури як основи іміджевої складової привабливості регіону (часткове підвищення фінансової грамотності громадян, зростання регіональної бізнес-культури у відношенні до релокованих підприємств та інвесторів, промоція (*брендинг*) Львівської області як інвестиційно привабливого і перспективного регіону).

Водночас, варто розуміти, що питання залучення масштабних інвестицій в економіку регіону залишатимуться складними допоки триватиме війна в Україні та пов'язані з нею інвестиційні ризики. Ці питання супроводжуються також браком кваліфікованих інтелектуально-кадрових ресурсів та проблемою депопуляції сільських територій, їх економічного занепаду. Саме тому важливо створити умови та можливості для забезпечення конструктивних зрушень якщо не в найближчій перспективі, то, принаймні, у середньо- чи довготерміновому періоді.

Для цього необхідно удосконалити систему інституціонального забезпечення інвестиційної політики Львівської області, адаптувавши її до вимог воєнного часу. Приклад розширеної збалансованої структури інституціонального середовища інвестиційної діяльності у регіоні наведений на рис. 1. У випадку імплементації пропонованої моделі інституціонального середовища можна сподіватись на надходження інвестицій до громад та збільшення кількості суб'єктів бізнесу, що сприятиме зростанню зайнятості, наповненню місцевих бюджетів, а відтак забезпечуватиме соціально-економічний розвиток громад, що відповідно посилить економічні позиції Львівської області в цілому. Для цього на всіх організаційних рівнях повинні відбутись конструктивні зміни.

Стосовно удосконалення інституційно-організаційної складової – важливим завданням є узгодження функцій та обов'язків великої кількості інституцій-регуляторів центрального, регіонального і локального значення та посилення їх співпраці зі суб'єктами нижчого рівня.

Крім того, громади Львівської області повинні активніше створювати інституції підтримки малого та середнього бізнесу (агенції місцевого економічного розвитку, центри залучення інвестицій, коворкінги, бізнес-інкубатори, школи підприємницької діяльності для місцевого населення тощо), що сприятиме розвитку підприємництва в громадах, а також підвищуватиме їх привабливість для інвесторів. Серед функцій таких інституцій – інформаційна та організаційна підтримка учасників інвестиційної діяльності, зокрема інформування про можливості і доступність коштів структурних й інвестиційних фондів ЄС, ресурсів у межах міжнародних грантових та донорських програм для України як кандидата на членство в ЄС.

Висновки. Формування ефективної збалансованої нормативно-правової і стратегічної бази інвестиційного середовища Львівської області вимагає виконання низки першочергових заходів.

По-перше, мають бути розроблені і синхронізовані між собою базові планувальні документи громад: комплексні стратегії розвитку, зонування земель громад, схеми планування території громад, інвестиційні паспорти і карти, стратегії розвитку пріоритетних галузей місцевої економіки (наприклад, стратегії розвитку туризму і рекреації), програми підтримки малого та середнього бізнесу. В межах розробки необхідної документальної бази доцільно пришвидшити темпи виготовлення містобудівної документації, обов'язковими елементами якої мають бути: визначення меж населених пунктів та ідентифікація місць розміщення інвестиційно привабливих територій для збільшення кількості інвестиційних пропозицій і промоції регіону в цілому.

По-друге, для якісного напрацювання стратегічно-програмних документів вкрай важливою є інвентаризація комунальних активів (землі і майна). Це дасть змогу сформувати портфель актуальних інвестиційних пропозицій. Враховуючи спеціалізацію Львівщини, мова йде про створення привабливих для інвесторів пропозицій у сфері глибокої переробки сільськогосподарської продукції (як от будівництво заводу з переробки агропродукції повного циклу у Буській громаді), в сегменті високотехнологічних виробництв, у галузі виробництва будівельних матеріалів, а також у сфері туризму і рекреації (наприклад, у Трускавецькій, Золочівській, Козівській та інших громадах, де активно розвивається туризм і зростає якість туристичних послуг або ж, навпаки, там, де наявний туристичний потенціал використовується недостатньо).

По-третє, пропонується спрощення для інвесторів процедури підключення (у т. ч. вартості) до інженерних мереж електро-, тепло-, водо- і газопостачання, водовідведення, відведення зливових вод, а також забезпечення утилізації відходів.

Перспективним напрямом подальших досліджень у цій сфері є удосконалення методики моніторингу стану інвестиційного середовища, ідентифікації ризиків та загроз інвестиційної діяльності в регіоні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко Р. В. Облік і аудит інвестицій (на прикладі підприємств молокопереробної промисловості Західного регіону України) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Львів, 2005. 19 с.
2. Залунін В. Ф., Левчинський Д. Л. Теоретичні і методичні основи управління інвестиційним процесом у будівництві. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2013. Вип. 3 (40). С. 31–35.
3. Ковтун Н. Теоретичні засади інвестиційного процесу та інвестиційної діяльності: співвідношення основних понять та категорій. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія : Економіка*. 2008. № 101. С. 25–29.
4. Криклива М. О. Методи оцінки ефективності інвестицій в сучасних умовах ведення бізнесу. *Молодий вчений*. 2019. № 1 (65). С. 216–218.
5. Мороз О. С. Розвиток інвестиційної діяльності в Україні в умовах економічної кризи 2020 року. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 46–50.

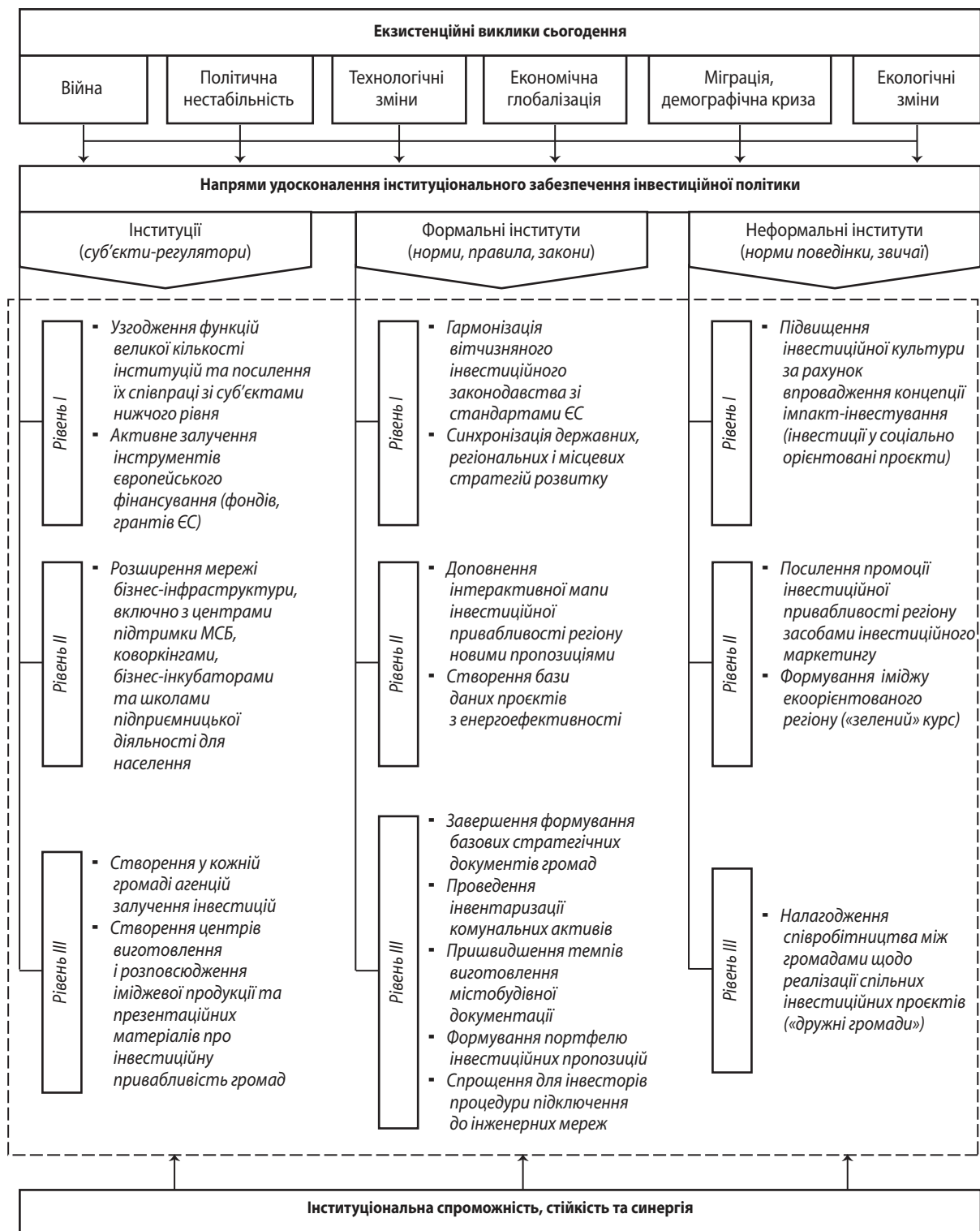

Рис. 1. Напрями удосконалення системи інституціонального забезпечення інвестиційної політики Львівської області в умовах екзистенційних викликів і загроз: трирівнева декомпозиція*

*Примітка: трирівнева декомпозиція передбачає розподіл заходів з удосконалення інституціонального забезпечення інвестиційної політики Львівської області за рівнем I (національний), рівнем II (регіональний) та рівнем III (локальний).

Джерело: авторська розробка

6. Нестерова С. В. Методи оцінки ефективності інвестицій: сутність та характеристики. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 1105–1110.
7. Різник Д. В. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. С. 2524–2572.
8. Стецюк П. А., Корсаков Д. О. Методичні особливості аналізу альтернативних інвестиційних проєктів. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 4 (30). С. 14–21.
9. Уразалієв Р. М., Васильців Т. Г. Узагальнення концептуальних основ економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21 (2). С. 153–158.
10. Хопчан В. М. Проблема методології аналізу інвестиційних рішень та визначення критеріїв ефективності інвестицій. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6002>.
11. Boiko R., Martsenyuk R., Protsykevych A. Assessment of the investment environment of the region and policy instruments for the implementation of its investment potential in wartime. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. No. 5. P. 120–130.
12. Dmytryk O., Vasylytsiv T., Mulska O., Lupak R., Kunytska-Iliash M., Dubyna M. Financial and economic security and development of priority sectors of the national economy Ukraine: casual nexus empirical. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. No. 4 (57). P. 301–316.
13. Lupak R., Mzyuk B., Zaychenko V., Kunytska-Iliash M., Vasylytsiv T. Migration processes and socio-economic development: interactions and regulatory policy. *Agricultural and Resource Economics*. 2022. No. 8 (1). P. 70–88.
14. Rushchysyn N., Mulska O., Nikolchuk Yu., Rushchysyn M., Vasylytsiv T. The impact of banking sector development on economic growth: Comparative analysis of Ukraine and some EU countries. *Investment Management and Financial Innovations*. 2021. No. 18 (2). P. 193–208.
15. Shtets T., Lupak R., Vasylytsiv T. General aspects of state policy for the digital transformation of the national economy. *International Independent Scientific Journal*. 2020. Vol. 20-2. P. 14–19.
16. Vasylytsiv T. H., Lupak R. L. Strategic priorities of state structural policy of import substitution in Ukraine. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 1. С. 52–60.
- Khopchan, V. M. "Problema metodologii analizu investytsiinykh rishen ta vyznachennia kryteriiv efektyvnosti investytsii" [The Problem of the Methodology for Analyzing Investment Decisions and Determining Investment Efficiency Criteria]. *Efektivna ekonomika*. 2017. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6002>
- Kovtun, N. "Teoretychni zasady investytsiinoho protsesu ta investytsiinoi diialnosti: spivvidnoshennia osnovnykh poniat ta katehori" [Theoretical Foundations of the Investment Process and Investment Activity: The Relationship between Basic Concepts and Categories]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriya : Ekonomika*, no. 101 (2008): 25-29.
- Kryklyva, M. O. "Metody otsinky efektyvnosti investytsii v suchasnykh umovakh vedennia biznesu" [Methods for Assessing Investment Efficiency in Modern Business Conditions]. *Molodyi vchenyi*, no. 1(65) (2019): 216-218.
- Lupak, R. et al. "Migration processes and socio-economic development: interactions and regulatory policy". *Agricultural and Resource Economics*, no. 8(1) (2022): 70-88.
- Moroz, O. S. "Rozvytok investytsiinoi diialnosti v Ukraini v umovakh ekonomichnoi kryzy 2020 roku" [Development of Investment Activity in Ukraine in the Context of the Economic Crisis of 2020]. *Ekonomichniy prostir*, no. 154 (2020): 46-50.
- Nesterova, S. V. "Metody otsinky efektyvnosti investytsii: сутність та характеристики" [Methods for Assessing Investment Effectiveness: Essence and Characteristics]. *Економіка і суспільство*, no. 19 (2018): 1105-1110.
- Riznyk, D. V. "Investytsiina diialnist v Ukraini pislia povnomashtabnoho vtorhnennia v Ukrainu" [Investment Activity in Ukraine after the Full-scale Invasion of Ukraine]. *Економіка та суспільство*, no. 48 (2023): 2524-2572.
- Rushchysyn, N. et al. "The impact of banking sector development on economic growth: Comparative analysis of Ukraine and some EU countries". *Investment Management and Financial Innovations*, no. 18(2) (2021): 193-208.
- Shtets, T., Lupak, R., and Vasylytsiv, T. "General aspects of state policy for the digital transformation of the national economy". *International Independent Scientific Journal*, vol. 20-2 (2020): 14-19.
- Stetsiuk, P. A., and Korsakov, D. O. "Metodychni osoblyvosti analizu alternatyvnykh investytsiinykh proektiv" [Methodological Features of the Analysis of Alternative Investment Projects]. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*, no. 4(30) (2019): 14-21.
- Urazaliyev, R. M., and Vasylytsiv, T. H. "Uzahalnennia kontseptualnykh osnov ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva" [Generalization of the Conceptual Foundations of the Economic Security of an Enterprise]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 21(2) (2011): 153-158.
- Vasylytsiv, T. H., and Lupak, R. L. "Strategic priorities of state structural policy of import substitution in Ukraine". *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1 (2016): 52-60.
- Zalunin, V. F., and Levchynskyi, D. L. "Teoretychni i metodychni osnovy upravlinnia investytsiynym protsesom u budivnytstvi" [Theoretical and Methodological Foundations of Investment Process Management in Construction]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya : Ekonomika*, no. 3(40) (2013): 31-35.

REFERENCES

- Boiko, R. V. "Oblik i audyt investytsii (na prykladi pidpriemstv molokopererobnoi promyslovosti Zakhidnoho rehionu Ukrainy)" [Accounting and Audit of Investments (On the Example of Dairy Processing Enterprises in the Western Region of Ukraine)]: *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.06.04, 2005.
- Boiko, R., Martsenyuk, R., and Protsykevych, A. "Assessment of the investment environment of the region and policy instruments for the implementation of its investment potential in wartime". *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 10, no. 5 (2024): 120-130.
- Dmytryk, O. et al. "Financial and economic security and development of priority sectors of the national economy Ukraine: casual nexus empirical". *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no. 4(57) (2024): 301-316.

Стаття надійшла до редакції 11.02.2025 р.
Статтю прийнято до публікації 21.02.2025 р.